

Factsheet

Wielerpistes in Vlaanderen

SPORT.
VLAANDEREN

Inleiding

Baanwielrennen, ook wel pisterijden genoemd, kent een rijke geschiedenis in Vlaanderen, die teruggaat tot de 19de eeuw. In deze factsheet brengen we de huidige wielervedinfrastructuur in Vlaanderen in kaart en schetsen we de historie van de sport.

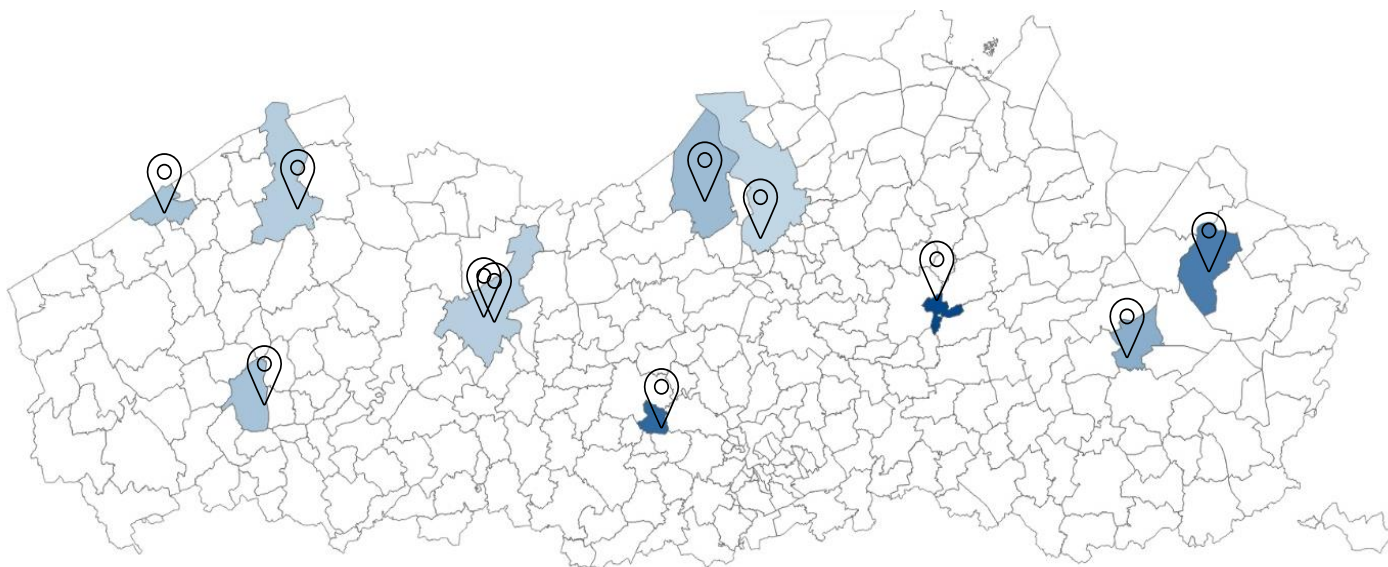
Zoals weergegeven in figuur 1 liggen er momenteel elf wielervedbanen op Vlaams grondgebied. Hiervan zijn er drie overdekt (indoor) en acht open, niet-overdekt (outdoor). De geografische spreiding van de wielervedbanen is zo dat – met uitzondering van Vlaams-Brabant met enkel een wielervedbaan in Affligem – elke provincie over minstens twee wielervedbanen beschikt.

Twee overdekte wielervedbanen bevinden zich in Oost-Vlaanderen in Gent, namelijk het Vlaams Wielervedcentrum Eddy Merckx en 't Kuipke. Sinds 2023 is er een derde overdekte wielervedbaan, Sport Vlaanderen Heusden-Zolder Velodroom Limburg. In Limburg heb je naast de Velodroom nog een outdoor wielervedbaan in Peer. Antwerpen (Hulshout, Beveren en Antwerpen) en West-Vlaanderen tellen er drie (Brugge, Oostende en Roeselare).

Via het kennisplatform van Sport Vlaanderen krijg je een inzicht in het aantal wielervedbanen in Vlaanderen. Deze cijfers zijn afkomstig uit de databank van sportinfrastructuur in Vlaanderen (Spakki). Deze databank wordt voortdurend geüpdatet dankzij een samenwerking tussen verschillende overheden in Vlaanderen.

Info over de openingsuren, tarieven, website en contactgegevens van de beschikbare wielervedbanen kan je terugvinden [in dit infodocument dat Cycling Vlaanderen\(1\) opstelde](#).

Wielerpistes in Vlaanderen

Bron: Sport Vlaanderen - SPAKKI

Sport Vlaanderen Heusden-Zolder Velodroom Limburg

[Sport Vlaanderen Heusden-Zolder Velodroom](#) Limburg (hierna de Velodroom) is klasse 1 UCI-gekeurd en zo de enige wielersportbaan in België die voldoet aan de olympische normen. Dat betekent dat het een hoogwaardige trainings- en wedstrijdlocatie is voor zowel nationale als internationale atleten. Deze nieuwe wielersportbaan biedt verschillende voordelen die zowel de wielersport als de lokale gemeenschap ten goede komen.

De Velodroom vormt alvast het decor voor de Europese kampioenschappen baanwielrennen in 2025 en 2028 (2).

Naast de wielersportbaan omvat het sportcomplex ook een gymhal, fitnessruimte, commerciële, aan sport gerelateerde ruimtes, vergaderzalen, een medisch centrum en horeca. Het complex heeft ook faciliteiten voor G-sporters,

Figuur 2 Sport Vlaanderen Heusden-Zolder Velodroom Limburg

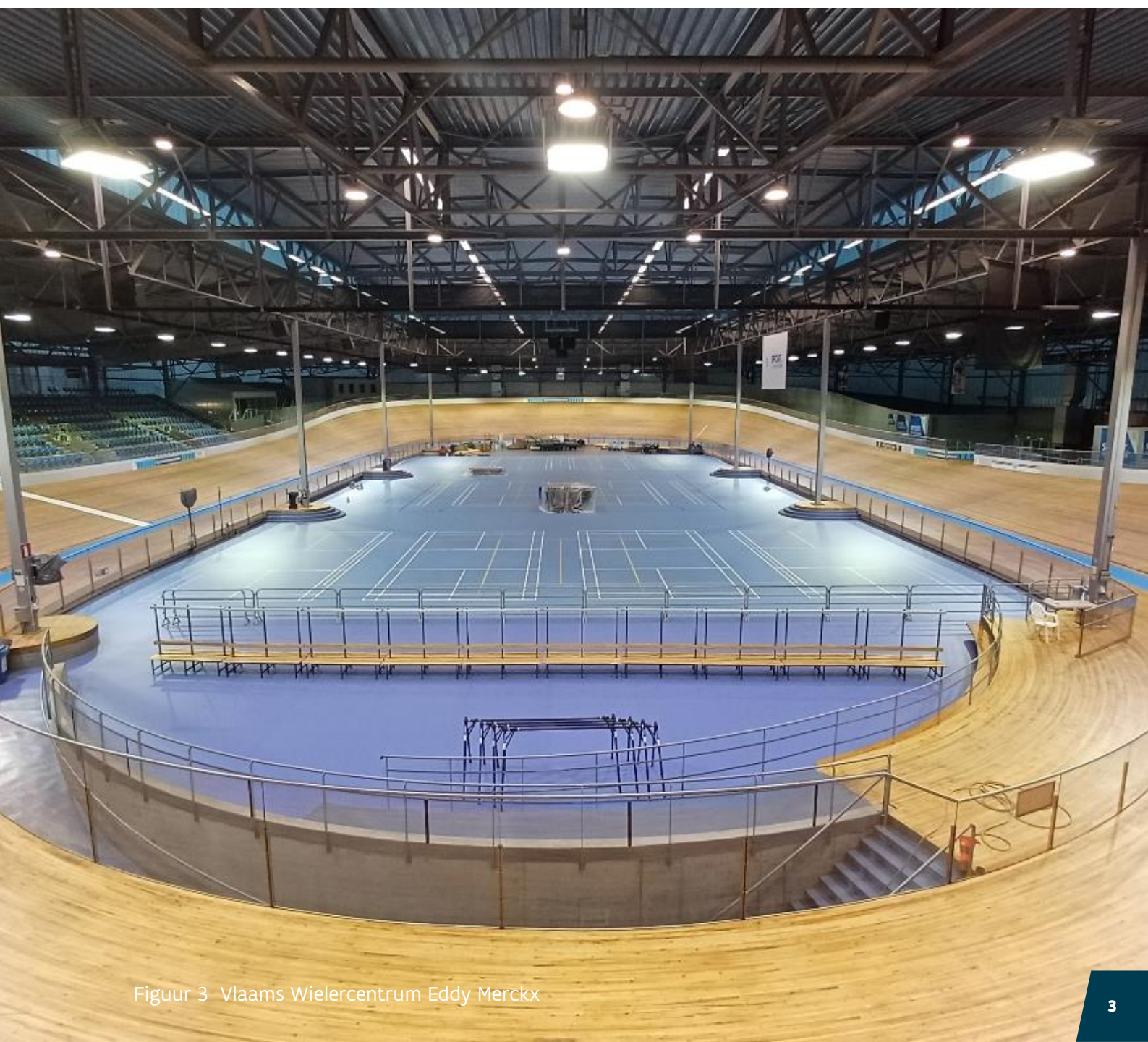

Wielerpistes in Vlaanderen

Vlaams Wielercentrum Eddy Merckx

Het Vlaams Wielercentrum Eddy Merckx in Gent wordt sinds 2006 intensief gebruikt door zowel wielrenners als wielertoeristen en fungeert tevens als de trainingslocatie voor nationale teams en de topsportschool wielrennen. De polyvalente sportvloer op het

middenplein kan gebruikt worden voor uiteenlopende sporten: badminton, handbal en volleybal. Er is ook een powerzaal voor topsporters.

Figuur 3 Vlaams Wielercentrum Eddy Merckx

't Kuipke

't Kuipke, eveneens in Gent, is een iconische locatie die bekend staat om zijn historische waarde en het populaire evenement ['Zesdaagse van Gent'](#). Met een lengte van 166 meter is 't Kuipke evenwel niet geschikt voor olympische afstanden, die doorgaans op een 250 meter-baan worden gereden. 't Kuipke is alleen open voor bezoek tijdens evenementen zoals concerten, literaire voorstellingen, tentoonstellingen, folkloristische feesten en fuiven.

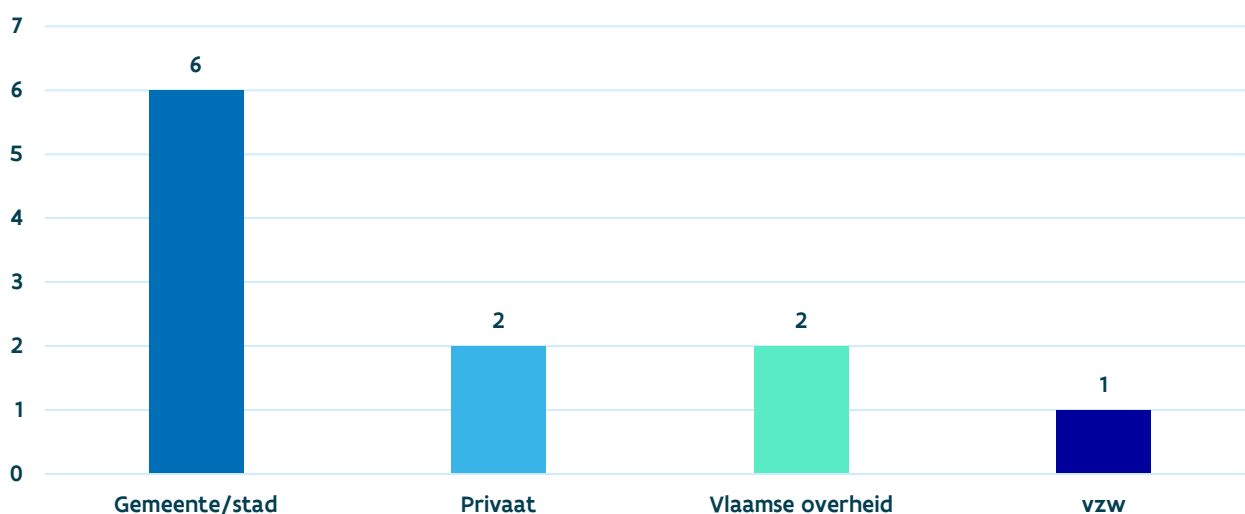

Figuur 4 't Kuipke (Zesdaagse van Gent)

Verdeling eigenaarschap wielerpistes

De outdoor wielerbanen zijn veelal eigendom van een lokaal bestuur. Slechts twee outdoor wielerbanen zijn in handen van een private partij. Twee van de drie indoor wielerbanen in Vlaanderen, het [Vlaams Wielercentrum Eddy Merckx \(3\)](#) en de [Velodroom \(4\)](#) komen wat betreft de investerings- en exploitatiekosten gedeeltelijk op het conto van de Vlaamse

overheid. In beide gevallen sloeg een aantal partijen de handen in elkaar, zoals bijvoorbeeld de lokale en provinciale overheden, de Belgische en Vlaamse wielervederatie, de Nationale Loterij en lokale partners. De Velodroom in Limburg wordt gerund door een vzw.

Eigenschappen wielerpistes

De wielerbanen hebben uiteenlopende ondergronden en afmetingen. Zo bevatten de drie indoor wielerbanen een houten ondergrond. De outdoor wielerbanen hebben doorgaans asfalt als ondergrond. Enkel de Wielersbaan Defraeye – Sercu in Roeselare heeft een betonnen ondergrond. De lengtes

van de banen variëren van 166,66 tot 400 meter. De indoor houten wielerbanen Eddy Merckx (Gent) en Velodroom (Heusden-Zolder) hebben allebei de olympische afstand van 250 meter en zijn daardoor internationaal gehomologeerd.

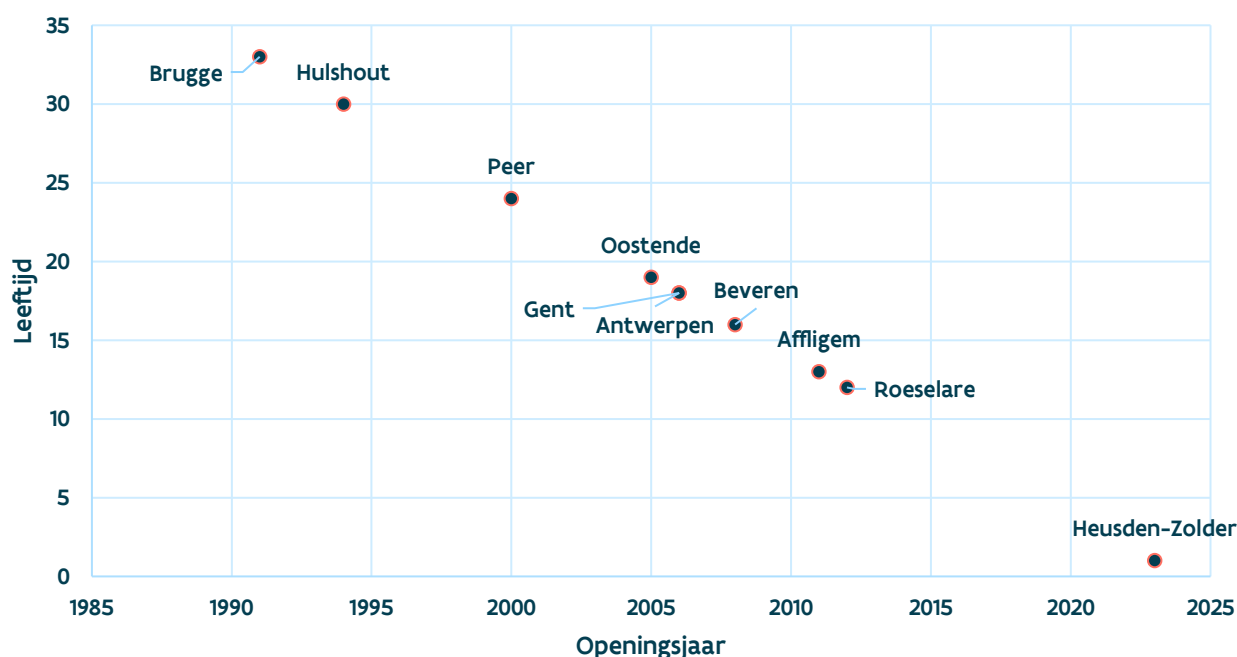

Overzicht wielerpistes in Vlaanderen

Naam	Gemeente	Soort	Lengte in meter	Eigenaar	Jaar opening	Ondergrond	Adres
Wielersbaan Bellekouter	Affligem	Outdoor	250	Gemeente	2011	Asfalt	Bellestraat 99
Wielersbaan Wielercentrum Wilrijk	Antwerpen	Outdoor	333,33	Gemeente	2006	Asfalt	Moerelei 117
Wielersbaan Sportpark Beveren	Beveren	Outdoor	400	Gemeente	2008	Asfalt	Lindenlaan 109
Wielersbaan Patrick Sercu Sport Vlaanderen Brugge	Brugge	Outdoor	333,33	VI overheid	1991	Asfalt	Nijverheidsstraat 112
Vlaams Wielercentrum Eddy Merckx	Gent	Indoor	250	VI overheid	2006	Hout	Strandlaan 3
't Kuipke	Gent	Indoor	166,66	Privaat	1927*	Hout	Familie Van Rysselberghedreef 2
Sport Vlaanderen Heusden-Zolder	Heusden-Zolder	Indoor	250	VZW	2023	Hout	Kerkstraat 151
Wielersbaan Sportpark Joris Verhaegen	Hulshout	Outdoor	384	Gemeente	1994	Asfalt	Industriepark 3
Wielersbaan De Schorredroom	Oostende	Outdoor	333,33	Gemeente	2005	Asfalt	Sportparklaan
Wielersbaan De Deuster	Peer	Outdoor	400	Gemeente	2000	Asfalt	Deusterstraat 74c
Wielersbaan Defraeye – Sercu	Roeselare	Outdoor	166,66	Privaat	2012	Beton	Kwadestraat 13

*De eerste Zesdaagse van Gent begon op 30 oktober 1922 op een demonteerbare piste van 210 m in de grote hal van het Gentse Floraliënpaleis dat was gebouwd voor de Wereldtentoonstelling van 1913. In 1927 werd een vaste piste van 160 m in gebruik genomen, maar in de jaren '30 werd daarop nog maar twee keer een zesdaagse gereden. Op 12 november 1962 werd 't Kuipke, zoals de velodroom vanwege zijn kleine omtrek en erg steile bochten algemeen werd genoemd, door een brand verwoest. Een nieuw Kuipke met een baan van 166,66 m werd in 1965 in gebruik genomen.

Leeftijd wielersbanen in Vlaanderen

Het 124 jaar oude 't Kuipke niet meegerekend, bedraagt de gemiddelde leeftijd van de wielersbanen in Vlaanderen 19 jaar.

Geschiedenis

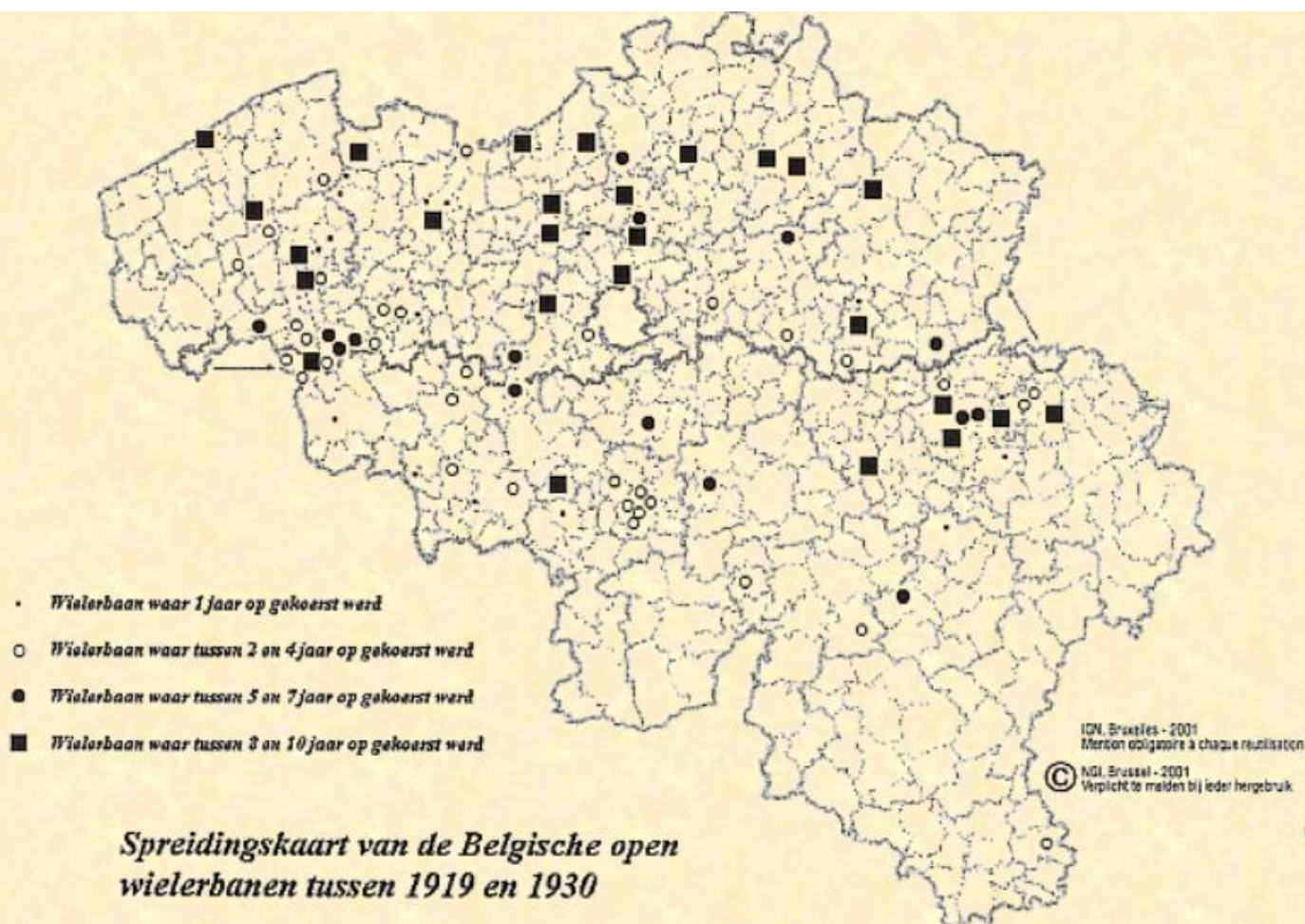
De fiets begon aan populariteit te winnen in de late jaren 1800, toen de eerste wielclubs werden opgericht en de eerste wielervedstrijden werden georganiseerd. In het najaar van 1882 werd de Belgische Nationale Wielerbond opgericht als een overkoepelende vereniging van enkele veloclubs (5). Deze bond speelde een cruciale rol in de ontwikkeling en promotie van de wielersport in België.

De eerste officiële wielervedstrijd vond plaats op 31 mei 1868 in Parijs, wat de weg vrijmaakte voor de opkomst van baanwielrennen in heel Europa (6).

De eerste wielervedbanen in België werden gebouwd aan het einde van de 19de eeuw. Deze pistes waren vaak eenvoudige, ovale banen gemaakt van hout of beton. Ze werden gebruikt voor zowel trainingen als wedstrijden en trokken al snel een groot aantal toeschouwers. Heel wat disciplines werden beoefend op een wielervedbaan, maar uiteindelijk was de zesdaagse de spectaculairste en in de verschillende periodes de sprint, het stayeren, de ploegkoers of het koersen achter derny's het populairst.

In iedere streek van het land kwamen ooit wielervedbanen voor (7).

Figuur 6 Spreidingskaart Belgische open wielervedbanen tussen 1919 en 1930. Bron: Van wielervedbaan tot ... "Velo-droom" De geschiedenis van het baanwielrennen in België van 1890 tot 2003. (Bert Moeyaert)

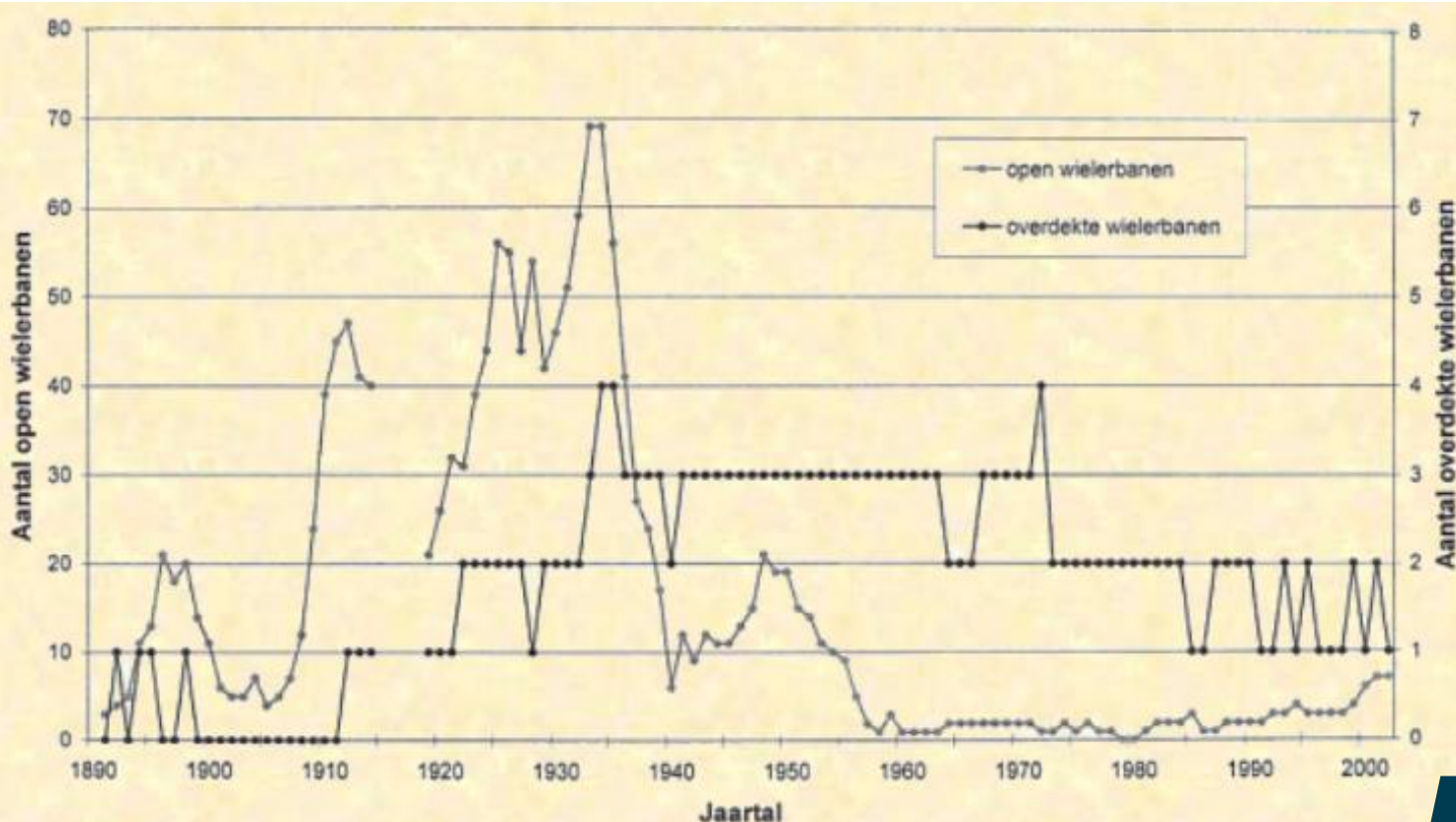
In de 20e eeuw groeide de populariteit van baanwielrennen verder. Het baanwielrennen was een van de eerste sporten die grote volksmassa's wist te mobiliseren. De outdoor wielbanen boekten hun grootste succes van 1910 tot 1950, terwijl de overdekte banen – waarvan die van Brussel (Schaarbeek), Gent en Antwerpen de belangrijkste waren – langer in gebruik bleven. De velodroom van Roubaix (8), hoewel net over de grens in Frankrijk, werd een iconische locatie voor Belgische wielrenners. Het grootste aantal outdoor wielbanen – een 70-tal – was er rond 1935.

Tussen 1960 en 1975 kwam de sport in verval ondanks de aaneenrijging van Belgische wereldtitels. Het aantal wielbanen daalde fors, voornamelijk door een toegenomen concurrentie op het vlak van ontspanning. Het wielrennen stond niet los van de algemene maatschappelijke evoluties zoals de twee wereldoorlogen, de economische

crisis en de verzuiling in België. Sinds de jaren 70 is het baanwielrennen als topsport financieel en qua uitstraling volledig in de schaduw komen te staan van het wegwielrennen.

Toch is het baanwielrennen een sport die blijft leven in België. Zo werd in 1987 het WK baanwielrennen georganiseerd (waar nog mooi beeldmateriaal van te vinden is (9)). De jaarlijkse zesdaagse in 't Kuipke in Gent is traditioneel een topevenement. Ook worden er geregeld medailles behaald op grote internationale competities (zoals het recente WK waar België 4 medailles behaalde (10)). Het Vlaams Wielcentrum Eddy Merckx in Gent, geopend in 2006, wordt intensief gebruikt door zowel amateurs als professionele wielrenners. De recente opening (01/09/2023) van de wielerpiste in Heusden-Zolder toont de aanhoudende investering in de wielersportinfrastructuur in Vlaanderen aan.

Figuur 7 Evolutie van het aantal Belgische wielbanen. Van wielersbaan tot ... "Velo-droom" De geschiedenis van het baanwielrennen in België van 1890 tot 2003. (Bert Moeyaert)

The background image shows a group of children cycling on a paved path. In the foreground, a child in a yellow jersey and black helmet is riding a blue bicycle. Behind them, other children in various cycling gear are visible. The path is bordered by grass and trees in the distance. A large blue rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing white text.

Toekomstplannen

Momenteel is er geen zicht op nieuwe initiatieven en investeringen in infrastructuur voor baanwielrennen in Vlaanderen, zoals de renovatie van bestaande banen en de ontwikkeling van nieuwe faciliteiten om de sport verder te ondersteunen. Er is bovendien weinig zicht op de nood aan of vraag naar bijkomende banen. Vanuit de Waalse regering kwam er de recente aankondiging dat er een overdekte velodroom zal worden gebouwd in de bestaande Country Hall in Luik (11). Deze indoor wielervedroom zal een primeur zijn voor het zuiden van het land.

Er is geen onderzoek voorhanden waaruit blijkt dat het grootste deel van de bestaande wielervedbanen in Vlaanderen verouderd zijn en of er nood is aan renovatie. Daarnaast zijn de exploitatiekosten van de (outdoor) wielervedbanen nog niet in kaart gebracht. In 2020 sloot bijvoorbeeld de 28 jaar oude wielervedpiste Den Reggel om plaats te maken voor de metamorfose van 'sportsite Den Dries' in Elewijt. "Hopelijk komt er op termijn een nieuwe wielervedpiste" klonk het toen bij de plaatselijke wielervedclub (12).

Gelet op het specifieke karakter van wielervedbanen, is bij de behoeftebepaling en planning van dergelijke sportaccommodaties niet alleen het geografische aspect belangrijk. Elementen zoals het potentiële gebruik door clubs en individuen, de eventuele aanwezigheid van een wielervedschool, de gebruiksinteresse vanwege scholen, de mogelijkheden voor een ruimere multifunctionele invulling (in combinatie met bijvoorbeeld een skeelerpiste, een verkeersinitiatieterrein of een polyvalent sportveld) moeten hierbij ook afgewogen worden. Op die manier wordt een optimaal gebruik nagestreefd.

Bronnen

1. [2020_OPEN_WIELERBANEN.pdf](#)
2. [EK baanwielrennen in 2025 en 2028 op gloednieuwe piste van Zolder | sporza](#)
3. [Vlaams Wielercentrum Eddy Merckx](#)
4. [Velodroom](#)
5. [De roots van Belgian Cyling | Koersmuseum Roeselare \(servicekoers.be\)](#)
6. [Baanwielrennen - Wikipedia](#)
7. [Van wielerbaan tot ... "Velo-droom" De geschiedenis van het baanwielrennen in België van 1890 tot 2003. \(Bert Moeyaert\) \(ethesis.net\)](#)
8. [The Velodrome \(roubaixtourisme.com\)](#)
9. ['World Championships Track 1987 in Gent' | Cor Vos](#)
10. [Belgisch succes op WK baanwielrennen, met dank aan Kenny De Ketele | sporza](#)
11. [60 millions d'euros pour une piscine, un vélodrome et un centre d'expertise wallons | L'Echo](#)
12. [Na 28 jaar is het afgelopen met De Reggel: "Hopelijk komt er op termijn een nieuwe wielerspiste" | Zemst | hln.be](#)

COLOFON

Deze uitgave is een publicatie van Sport Vlaanderen, ontwikkeld voor zijn kennisplatform.

Deze publicatie is ook te raadplegen via sport.vlaanderen/kennisplatform.

Redactie

Jens De Rycke

Februari 2025

Depotnummer: D/2025/3241/061

Verantwoordelijke uitgever

Philippe Paquay

Administrateur-generaal

Agentschap Sport Vlaanderen

Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel